

ČČK | Psychosociální podpora – tornádo na J.Moravě

červenec 2021

Horko a žádný stín, protože stromy v centru Moravské Nové Vsi úplně zmizely nebo z nich zbylo jen pár polámaných větví. Všudypřítomný jemně oranžový prach ze sutin i právě probíhajících stavebních prací, který rychle barví bílá trička Českého červeného kříže do špinava. To jsou první dojmy, které tým psychosociální podpory (PSP) číslo 3 pod vedením psychologů z Hasičského záchranného sboru ČR při svém příjezdu do tornádem zasažené obce okusil na vlastní kůži.

To, co k tomu navíc viděl na vlastní oči, už jeho členové částečně znali z fotografií a televizních obrazovek. Poničené střechy zakrývají modré plachty. V řadách domů místy zejí prázdná místa - upomínky na stavby, které řádění tornáda z 24. června neustály. Polámané pomníčky na místním hřbitově. Zkroucené lampy. Provizorně postavené stany. Náměstí proměněné v parkoviště složek IZS. Čím hlouběji auto zajíždí do vesnice po příjezdové silnici od Hodonína, tím více je zkáza vidět.

Některá sousedství v obci jsou zasažena více a nenašli byste mezi nimi nepoškozený dům. Jiná měla štěstí, větrný vír se jim vyhnul a "počechral" jen pár tašek na střeše. Při pohledu na fasády domů "rozstřílené" vším, co tornádo při průletu městysem nabralo, se člověku vybaví záběry z Jugoslávie 90. let. Největším mementem čtvrtka, kdy tornádo udeřilo, zůstává kostel na náměstí, který přišel o střechu. Hodiny na jeho věži do čtyř světových stran už přes dva týdny ukazují 19:20. Čas, kdy se obci změnil život.

Nálada v Moravské Nové Vsi byla ale jiná, než se dalo na základě záběrů z televizních reportáží čekat. Víc pozitivní. Snad proto, že sutiny z ulic rychle mizí a nahrazuje je stavební materiál. Střechy rostou před očima. V tuto chvíli se na první pohled už víc staví a buduje, než ničí a srovnává se zemí. Celkovou atmosféru nepochybně zlepšovaly také stovky dobrovolníků z celé České republiky, ale i ze Slovenska, kteří v době červencových svátků místo plavek vzali do ruky pracovní rukavice a místo na deku k rybníku vyrazili pomáhat na jižní Moravu.

Z místních lidí vděčnost přímo sálala. S tolika díky, stisknutím ruky i slzami vděku se lze potkat snad jen v komunitách, které si právě prošly peklem. Moravskou Novou Ves prostupuje obrovská vlna solidarity, naděje a odhodlání.

Tým psychosociální podpory ze směny číslo 3, který na místě působil 72 hodin počínaje nedělí 4. července, ale řešil zejména ty méně šťastné emoce. I přes naději ve vzduchu se jeho členové stále setkávali s bolestí, smutkem, vztekem, strachem, sebeobviňováním a pocity zmaru. Asistoval u řízených demolic, procházel ulice a vyhledával osoby, na které už toho prostě bylo trochu moc. Není divu po tom, čím si prošli.

Co měli členové týmů PSP v Moravské Nové vsi na práci? Ať už šlo o hasičského interventu, jeho policejního kolegu, proškoleného „červenokřížáka“ nebo spolupracující psychology svolané pod křídla IZS jinými organizacemi, místní nás dle jejich reakcí opravdu rádi viděli. Povíдали jsme si s nimi. A ještě více jsme jim naslouchali. Mají toho hodně, co říct, z čeho se vyprávět. Pomáhali jsme je provádět jejich vlastními emocemi, aby mohli upustit páru a nabrat sílu na další pracovní den. Uklidňovali jsme je. Oceňovali.

I my jsme - stejně jako dobrovolníci na stavbách nebo na polích - nabízeli pomocnou ruku. Jen ta naše nebyla navlečená v pracovní rukavici a nesvírala násadu od krumpáče. Zato měla vždy k mání kapesník, vodu, náplasti nebo lego pro děti. Taky jsme předávali informace, protože ty se v panujícím chaosu ztrácejí nejrychleji.

Odezva místních lidí nám dává naději, že naše role v terénu měla smysl. Snažili jsme se. V tuto chvíli se skladba týmů psychosociální podpory na jižní Moravě začíná měnit. Postupně je nahrazují stále větší profesionálové. Psychologové a tvrdě cvičení krizový intervenenti, kterým se předchozí poloprofesionální směny snažily připravit půdu pro práci.

Minulý pátek také Český červený kříž převzal od hasičů na svá bedra koordinaci PSP v terénu. Nejen v Moravské Nové Vsi, kde jsme dosud pracovali, ale i v dalších třech obcích, které tornádo zasáhlo největší silou. V Mikulčicích, Hruškách a Lužicích.

Bylo nám ctí pracovat po boku našich kolegů z řad IZS i dobrovolníků. Děkujeme vám všem, kdo jste se jakkoliv zapojili do pomoci jižní Moravě.

[Kateřina Vítková]